

JULI 2019

AUGUSTUS 2019

SEPTEMBER 2019

1

**Douane-detentiecentrum 'El Sueño',
Texas, VS**

DE VROUW DROEG EEN MONDKAPJE EN PLASTIC HANDSCHOENEN, beide maat XXL. Met een beetje fantasie had het nog kunnen lijken alsof ze op het punt stond om een steriele operatiekamer binnen te gaan. Alleen was dit geen ziekenhuis, maar een lawaaierige, raamloze sporthal, die door de Amerikaanse grensbewaking in gebruik was genomen als gevangenis voor 'minderjarige migranten'. Toen Alma hier vanuit de bus naar binnen was geleid, hadden ze haar verteld dat ze het recht had om binnen drie dagen verder geholpen te worden. Precies zoals Johnny Cash onderweg had voorspeld. Ook zou haar een advocaat worden toegewezen. Dat was inmiddels negentien dagen geleden.

Gespannen volgde ze de bewegingen van de bewaker, een vrouw in een groen douane-uniform. Met in haar ene hand een klembord baande die zich een weg door de hardnekkige chaos van rugzakken, kleding, knuffels, boeken en kinderlijven in de ijskoude zaal. Het stonk er naar desinfecterend reinigingsmiddel en zweet, in combinatie met iets zurigs, zoals het ook al had gedaan op die dag dat Alma hier was neergeplant door haar.

De bewaker bleef staan bij Carlos, een zeventienjarige jongen uit Guatemala die gedeeltelijk de leiding had gekregen. Dat was eigenlijk

alleen maar omdat hij de oudste was. Hij deinsde er niet voor terug om klappen uit te delen als hij dat nodig vond, en Alma meed hem zoveel mogelijk. Zijn positie leverde hem de nodige voordeeltjes op. Niet alleen kreeg hij vaker en beter te eten dan de anderen, hij was ook in het bezit van maar liefst twee Amerikaanse legerdekens. De afgelopen weken was Alma erachter gekomen dat dat een ongekende luxe was. Alle anderen hadden maar één deken gekregen. Daardoor werden ze elke nacht gedwongen een bijna onmogelijke keuze te maken: óp of ónder hun deken slapen. Enerzijds had *op* de deken slapen als voordeel dat je niet op de harde, houten sporthalvloer hoefde te liggen. Nadeel was dat je het dan wel de hele nacht ijskoud had, vanwege de voortdurend loeiende airco. Anderzijds had *onder* de deken slapen als voordeel dat je je enigszins behaaglijk kon voelen, maar het nadeel was dan weer dat je gedwongen was om de hele nacht op die vloer te liggen. De meesten deelden daarom hun dekens en hielden elkaar 's nachts warm door dicht tegen elkaar aan te kruipen. Sommige jongens namen dat iets te serieus. De eerste nacht had Alma geen oog dichtgedaan, al sliep ze sinds ze gevlucht was eigenlijk elke nacht heel licht.

Ze zag dat de bewaker het klembord aan Carlos liet zien, waarna die zoekend om zich heen begon te kijken. Zo ging het elke dag. Het betekende dat er weer iemand aan de beurt was voor een intakegesprek. Er waren altijd tientallen minderjarige vluchtelingen in de sporthal aanwezig, de ene dag meer dan de andere, maar alles bij elkaar waren het er gemiddeld toch meestal wel een stuk of tachtig. Het voelde dus elke dag als een loterij: wie wordt er vandaag uitgepikt? Wie schuift er een plaats op in de richting van de eindstreep: de Verenigde Staten van Amerika?

Niemand had haar verteld wat de gedachte erachter was, maar afgaande op wat ze had gezien, vermoedde ze dat de schrijnende gevallen als eerste aan de beurt kwamen. Dat waren de allerkleinsten, niet in de laatste plaats omdat die vrijwel helemaal afhankelijk waren van de hulp van de oudere kinderen, zoals zij. Alma keek even naar Monica, het schattige

meisje met de grote ogen dat naast haar op de grond met twee knuffels zat te spelen. Die was pas drie. Een van de Mexicaans-Amerikaanse bewakers had gezegd dat de ouderen om de beurt voor het meisje moesten zorgen. Dat was blijkbaar hoe het ging in de Verenigde Staten. Je moest zorgen voor elkaar.

Ze schrok toen Carlos zijn blik op haar liet rusten. Ze dacht even dat ze het zich verbeeldde en keek snel over haar schouder achter zich. Maar hij wees nu ook naar haar en knikte tegelijkertijd. De bewaker volgde zijn blik en gaf hem zoals gebruikelijk een kauwgompje als beloning, alsof hij een afgericht dier was. Toen begon ze moeizaam Alma's richting op te lopen. Ondanks de lage temperatuur in de sporthal zweette de vrouw hevig, zag Alma toen ze eenmaal voor haar stond. Haar huid was grauw en fettig, maar dat kon ook door het harde tl-licht komen.

Toen ze om haar naam werd gevraagd, kwam Alma snel overeind om zich met haar handen op haar rug voor te stellen. Je schudde geen handen met de bewaking. Verder durfde ze niets te zeggen. Alles om problemen te vermijden. Een verkeerde inschatting van de situatie kon haar kans op een gesprek en misschien wel een verblijfsvergunning in rook laten opgaan.

'Meelopen,' zei de bewaker en ze draaide zich om. Alma gaf snel een luchtkusje aan Monica en deed wat er van haar gevraagd werd. Ze volgde de vrouw door een gang van gaashekwerk naar de sluis, die leidde naar de ruimte waaraan de douches en toiletten grensden. Ze stopten voor de deur waardoor ze die eerste dag was binnengebracht. Die deur, die gevangenispoort die haar de afgelopen weken tot wanhoop had gedreven, omdat het voelde alsof ze hier al honderdduizend jaar vastzat en ze ten koste van alles aan de andere kant ervan wilde zijn. Ze hoorde hier niet thuis. Na al haar omzwervingen wist ze ook niet meer precies waar ze dan wel thuishoorde, maar in elk geval niet in deze stinkende sporthal, vol kinderen die van hun ouders waren gescheiden en allemaal leden aan een ernstig slaapttekort. Om nog maar te zwijgen van de alledaagse

problemen, zoals luizen, griep en een aanzienlijke kans om aangerand te worden in je slaap.

Zonder dat Alma het serieus had durven hopen, en zonder vooraf een waarschuwing te krijgen, trok haar bewaker diezelfde vervloekte deur nu recht voor haar neus open. ‘Volg mij,’ zei ze zonder om te kijken. Met die woorden veranderde ze iets in de starre constellatie die de sporthal tot dan toe was geweest. Alsof er een schokgolfje door het universum trok.

Bijna op haar tenen sloop Alma achter de vrouw aan, de veelbelovende gang in. Ze kwamen langs een prijzenkast, gevuld met enorme zilveren basketbaltrofeeën. Aan de muren hingen slingers in de kleuren rood, wit en blauw. Heel Noord-Amerikaans en onschuldig allemaal. Het was haar de vorige keer allemaal niet opgevallen.

Alma hield haar handen voortdurend achter haar rug, stijf ineengeklemd, alsof ze in een museum rondliep en bang was dat ze door een verkeerde beweging per ongeluk iets zou beschadigen. Geconcentreerd focuste ze haar blik op de enorme billen van de vrouw voor haar.

Aan het einde van de gang opende die een nieuwe deur, waarna ze een soort tunnel van wit plastic in liepen. En dat niet alleen: het voelde alsof ze een oven instapten. De temperatuur schoot in een klap met tientallen graden omhoog. Geen airco meer. Blijkbaar waren ze buiten. Niet dat ze dat kon zien, want de tunnel was een soort massieve slurf zonder ramen. Vanaf het moment dat ze door Border Patrol was gearresteerd, hadden ze er alles aan gedaan om ervoor te zorgen dat ze niets van het Land van Vrijheid en Rechtvaardigheid te zien kreeg.

Na wat een eeuwigheid leek, eindigde de witte tunnel bij een nieuwe deur, waarna ze een nieuw gebouw in liepen. Van de oven weer een diepvries in. Deze nieuwe temperatuurwisseling sloeg op haar toch al zo geteisterde keel en ze nieste een paar keer in haar elleboog. Als ze nu maar niet dachten dat ze ziek was en daardoor niet geschikt om het land in te mogen.

Eindelijk hield de vrouw haar pas in voor een deur met een matglazen

raam. Ze klopte een keer, wachtte niet op antwoord en opende hem op een kier.

‘Ga hier naar binnen,’ zei ze neutraal. Zonder verder nog een woord aan Alma vuil te maken, draaide ze zich om en beende terug de gang in. Nieuwsgierig opende Alma de deur.

2

San Pedro Sula, Honduras**IN EEN HOEK BIJ DE MUUR DEED EEN IELE VIJGENBOOM**

een dappere poging om hoger dan de muur te groeien. Verder bestond de binnentuin van hun huis uit een stukje kunstgras van een paar vierkante meter. Meer was het niet. Daar hadden Alma, haar veertien maanden jongere broer Alfonso en zijn twee beste vrienden Martín en Dani zich deze zaterdagavond verzameld.

Bij het licht van een zwakke tl-buis in de aangrenzende keuken vormden ze een soort cirkeltje. Ze zwegen, keken elkaar bezorgd aan en luisterden bewegingsloos naar het gefloten melodietje, dat boven het verre geblaf van de honden in hun straat weerklonk.

Ze deden er alles aan om dit ommuurde binnenplaatsje als veilig te blijven beschouwen. Het hoorde tenslotte bij het huis van Alma en Alfonso: een compact, betonnen gebouw van twee verdiepingen, vijftienvierkante meter in omtrek, met tralies en horren in plaats van ramen. Het geheel was afgeschermd van de straat door een twee meter hoge muur en een stalen hek dat op slot kon. Boven in de muur had hun vader vorig jaar grote glasscherven gemetseld. Vorige maand was hij begonnen om het aan de buitenkant roze te verven, omdat roze volgens hem een 'vriendelijke kleur' was. Hij dacht dat een nette en verzorgde buurt afstraalde

op de bewoners ervan, hoe weinig er daarvan intussen ook maar over waren. Hij was nog niet klaar geweest met schilderen, toen hij vijf ochtenden geleden ineens had medegedeeld dat hij ‘een klus’ had. Hun vader hielp regelmatig mee bij de bouw van hoge elektriciteitsmasten en deed dat steeds vaker op de meest verafgelegen plaatsen, soms diep in de jungle. Daarna was hij bij iemand achter op een motor gestapt en de straat uit gescheurd. Hij was wel vaker meerdere dagen achter elkaar weg voor zijn werk, maar nooit zo lang als nu.

Iedereen zweeg nog steeds. Alma staarde naar de koffie-met-melkkleurige, glanzende borst van Martín, recht tegenover haar. Het gouden ketinkje met het dito kruisje eraan bewoog mee op het ritme van zijn snelle ademhaling. Het leidde haar af.

Tot voor kort had ze zich niet kunnen voorstellen dat iemand die op straat een liedje floot, zo angstaanjagend kon zijn. Het was een vrolijk melodietje dat ze eerst nog niet kende, een soort mars, maar het ging meteen in je hoofd zitten: *Tada-tadada-tá-tá-tá*. Telkens opnieuw, eindeloos herhaald. Alsof iemand voor wie ze net nog had moeten vluchten, door zijn gefluit controle over haar gedachten kon uitoefenen.

Ze waren erachter gekomen dat degene die dit melodietje floot, voor niemand bang was. Het feit dat hij een semi-automatisch geweer bij zich had, waarmee hij zojuist enkele kogels had afgevuurd, droeg ongetwijfeld bij aan die indruk. Het was al de derde keer deze week dat dit gebeurde. Ze leken te denken dat ze onaantastbaar waren.

Alma keek hoe Alfonso zwijgend met zijn vrienden leek te overleggen. Tot haar verbijstering haalde haar veertienjarige broertje een klein pistool onder zijn FC Barcelona-shirt vandaan.

‘Wat... doe weg!’ fluister-riep ze geschokt naar hem.

‘En dan?’ fluisterde hij terug. ‘Maar gewoon hopen dat die klootzakken ons met rust laten?’ Zijn ogen priemden verwilderd in de hare. ‘Iemand moet ons kunnen verdedigen als dat nodig is, en ik geloof dat ik diegene momenteel ben.’

‘Ssst!’ siste Dani met zijn wijsvinger voor zijn mond. Het gefluit werd luider, kwam dichterbij en voerde de geur van verbrand plastic aan.

Alsof ze het zo hadden afgesproken, kwamen ze tegelijkertijd in beweging en drukten zich tegen de muur die het binnenplaatsje van de straat afsloot, twee aan twee, aan weerszijden van de gesloten, stalen poort.

‘Hoe kom je aan dat pistool?’ fluisterde Alma met haar mond dicht bij Alfonso’s oor. Maar hij gaf geen antwoord. In zijn ogen zag ze voor het eerst oprechte angst.

Stil luisterden ze hoe het gefluit dichterbij kwam. Een walgelijk geurend, blauwachtig rookwolkje dreef over de poort, over hun binnenplaatsje, om op te lossen in de nacht. Daarna nam het gefluit in volume af. De schutter was hun huis voorbij gelopen. Alma ontspande zich een beetje en keek naar het bezorgde gezicht van haar broer, die het pistool nog steeds in beide handen geklemd hield, de loop als een Amerikaanse filmster naast zijn hoofd naar de hemel gericht.

Op dat moment stopte het gefluit abrupt. De hond van een paar huizen verderop was gealarmeerd door de aanwezigheid van een vreemde en had het op een blaffen had gezet. Alma slaakte een nerveuze zucht. Een seconde later weerklonk er een gewerschot.